

מרטה מערער

על ידי ממשלת ישראל בהתאם לחוק החרות ולפי המדיניות הקבועה הנהוגה במדינת ישראל.

6. המערער טוען כי דבריו — ולו גם תוכנם זה עם תוכן פריטי העבירה בפרט הראשון בכתב האשמה — אינם מהווים עבירה בכלל, ואינם מגלים כל אשמה, וכי בית הדין דלמטה נתן פירוש לא נכון, לרעת המערער, למשמעות דבריו אלה.

7. המערער טוען שלא הייתה בפני בית הדין דלמטה עדות בכלל ועדות מספיקה בפרט לקביעת העובדות המפורטות בפסק הדין הנ"ל, וביחוד לקביעת העובדות הבאות:

- (א) שהמערער, דבר בלעג מר על אותו מוסד שהלביש לו את המדים, וכן
- (ב) ש"הגנבות הציבור היתה בצעקות כי אנשים כאלה צריכים לזרוק לים", וכן
- (ג) שהתנהגות המערער היתה מבישה בגלל היותה ב"פומבי".

8. בית הדין דלמטה שגה שגיאה גסה בקבעו בפסק הדין הנ"ל כי דברי המערער, כפי שפורשו בפרט הראשון של גליון האשמה, מהווים "מעשה מבייש והתנהגות בלתי הולמת" (בלשון פסק הדין) וכן בקבעו ש"העבירות אותן ביצע הנאשם הן שפילות, מחסירות, ודבריו הם דברי השמצה והסתה כלפי המדינה" (בלשון גזר הדין).

9. בית הדין דלמטה שגה בקבעו כי דברי המערער בשיחתו עם מספר אזרחים נכמל חיפה מהווים "התנהגות" בכלל ו/או "התנהגות" במובן התקנה 95 לחוקת השיפוט.

10. בית הדין דלמטה שגה בפירוש שנתן לחקנה 95 לחוקת השיפוט תש"ח.

11. המערער טוען כי על תקנה 95 לחוקת השיפוט תש"ח עבר הכלל, וכי אין היום לראות את המושג "חייל" המופיע בתקנה 95 הנ"ל כפי שראו את המושג "חבר" של ארגון הגנה בזמן שחוקת השיפוט תש"ח קבלה תוקף לפני קום מדינת ישראל.

המערער טוען שעם צבא הגנה לישראל והטלת חוקת השיפוט תש"ח, שהיתה אז חוקת ארגון ההגנה, בחוק צבאי פלילי, יש להבחין בהבדל יסודי רב המשמעות בין המושג "חבר" בארגון ההגנה לבין המושג "חייל" בצה"ל.

בזמנו נידרשה מכל "חבר" בארגון ההגנה התנהגות מסוימת בעלת רמה מוסרית גבוהה כתנאי ראשון להתקבלותו לארגון ההגנה, וכעת — במדינת ישראל — מורכב צבא הגנה לישראל — בתוקף חוק שירות הבטחון שהוא חוק המדינה, המחייב את כולם מ"יוצאי צבא" המתקבלים לצה"ל לפי הכושר הגופני בלבד, והמבחן המוסרי של "חבר" בארגון ההגנה אבד לגמרי את ערכו, ואינו קיים.

12. המערער טוען כי בית הדין דלמטה התעלם מהבעיה הנ"ל, לרעת המערער, על אף ההלכה בניגוד זה שנפסקה ע"י בית הדין העליון של צבא הגנה לישראל בערעור פלילי 184/53.

13. בית הדין דלמטה שגה בפירוש שנתן לכתנת ולמטרת הוראת הפקוד העליון מס. 237 (1) ולתחולת הוראה זו ולהיקפה.

14. בית הדין דלמטה שגה בפירוש שנתן ליסודות העבירה של הפרת הוראת הפיקוד העליון הנ"ל ולמונחים "דיון", "דיון" בפומבי" ו"שאלה מדינית", כפי שהם מופיעים בהוראה זו.

15. בית הדין דלמטה שגה בקבעו כי "אסור לחייל להביע את דעתו בבעיה זו בפומבי", דהיינו בבעיית ההגירה ממדינת ישראל.

16. המערער טוען כי הוראת הפיקוד העליון מס' 137 (י) אינה אוסרת על חייל להביע את דעתו בשאלת ההגירה מן הארץ.

17. בית הדין דלמטה שגה בראותו כ"התערבות ביוכוח" ע"י המערער עבירה כל שהיא ו/או בראותו ככך "דיון" ו/או "דיון" בפומבי" ו/או "דיון בפומבי בשאלה מדינית" בניגוד להוראה הנ"ל.

18. המערער טוען שלא הוכחה בבית הדין דלמטה כל עבירה על תקנה 98 לחוקת השיפוט תש"ח.

19. המערער טוען חוסר-סמכות לבית הדין דלמטה מאחר שהוא לא עבר את העבירות הנדונות במסגרת הצבא.

20. לחילופין טוען המערער כי העונש שהוטל עליו הוא חמור מדי ומגוים מכל הבחינות. בית הדין מתבקש בזה לבטל את פסק הדין ולזכות את הנאשם.

שום דיון צבאי לא עורר את תשומת לב הציבור כמו משפטו של הסמל מרטה אהרון, שנידון למאסר בעוון "התנהגות מבישה ובלתי-הולמת". (העולם הזה 877) הקרב על הסמל הפך נושא לאמארים ראשיים, הגיע עד למוסדות הגבוהים ביותר. בשבוע שעבר הגיש פרקליטו של מרטה, עורך הדין אלימלך דויזסקו, כתב-ערעור. העולם הזה מוצא לנכון לפרסם ערעור זה במלואו.

לכבוד

בית הדין הצבאי העליון

בערעור של:

מ/219210 סמל מרטה אהרון

הערעור

נגד

תובע צבאי ראשי

האשיב

הודעת ערעור

המערער מגיש בזה ערעור על פסק הדין של בית הדין הצבאי המחוזי מחוז שיפוט הצפון, כמושבו בנצרת שניתן ביום 7.7.54 בתיק 252/54, שלפיו הורשע המערער בהתנהגות בלתי הולמת, בניגוד לתקנה 95 לחוקת השיפוט תש"ח, ובעבירה על חוקי הצבא, בניגוד לתקנה 95 לחוקת השיפוט תש"ח, ובעבירה על חוקי הצבא, בניגוד לתקנה 98 לחוקת השיפוט תש"ח, והוראת הפיקוד העליון מס. 1137(1), והוטל עליו עונש מאסר של תשעה חודשים עבור כל אחת משתי העבירות הנ"ל.

אלוף פיקוד הצפון אישר את פסק הדין הנ"ל, אולם העמיד את העונש לששה חודשי מאסר בלבד בעד כל עבירה, והודעה על כך נמסרה למערער ביום 8.8.54.

המערער מבקש לשמוע את הערעור הזה בפומבי.

להודעת הערעור מצורף יפוי-כח, שהמערער נתן לסניגוריו, וכן העתקות של הודעת הערעור למשיב. הסניגור ר. נוחימובסקי, עו"ד, נבקש ללמד סניגוריה על המערער על ידי הליגה לזכויות האדם והאזרח בתל-אביב.

נימוקי הערעור:

1. המערער טוען כי בית הדין דלמטה נהג שלא להכילה בהכניסו בפסק דינו שמעצרים עליו גורמים פוליטיים — שלא צריך להיות להם מקום בפסקי-דין של בית-משפט כל שהוא — ובתחתו פורקן לדעותיו הפוליטיות של בית-הדין בשאלת ההגירה ממדינת ישראל.

2. המערער טוען שהמלצת בית-הדין דלמטה לפרסם את תמצית פסק-הדין הנ"ל בפקודות-השיגרה יומיות בכל יחידות-צה"ל היא נפסדת מוסרית, ורק מוכיחה את רצונו של בית-הדין דלמטה לתת פרסום בצבא לדעותיו הפוליטיות בשאלת ההגירה ממדינת ישראל.

3. בית-הדין דלמטה התכחש כליל בפסק-הדין הנ"ל לעקרונ היסודיים של חיי-החברה במדינה דמוקרטית, דהיינו לחופש הדעת השמור לכל אדם, ואף חייל, אם אפילו דעה זו היא בלתי מקובלת ו/או בלתי נאותה ו/או מתנגדת למדיניות המוצהרת של הממשלה. המערער טוען שהתכחשות זו של בית-הדין דלמטה נוגדת לחלוטין ופוגעת קשה במשטר הדמוקרטי הקיים במדינת ישראל ואף מהתה עת-הדין בולט.

4. המערער טוען שמסקנות בית-הדין דלמטה בפסק-הדין הנ"ל הן מנוגדות לחלוטין לתוכן הרווח של ההכרזה על הקמת מדינת-ישראל והן מתעלמות מחירויות היסוד של האזרח במדינה דמוקרטית בשטח של חופש המחשבה. חופש הדיבור וחופש הבטחון. המערער טוען שבית-הדין דלמטה שכח לגמרי שאין להעניש אדם בעד דעותיו בלבד, ויהיה הדעות אשר יהיו.

5. בית-הדין דלמטה התעלם מכך, שלדברי המערער אין לראות יותר מאשר השתתפות ביוכוח על הנושא של מתן היתרי-ייצאה לכל אדם המבקש להגר מן הארץ, והרי היתרי-ייצאה אלה ניתנים

המפלגות, איחד את שני העתונים הרוי יומיים לעתון יומי.

לובש-המכנסים. התחנה העתונאית נערכה לפני שנתיים. אולם השלום והשלוה מיאנו לשכון במשפחה הדור-מסלגתית. ה"פרוגרסיבים לקחו לעצמם את תפקיד לוי-בש-המכנסים במשפחה. עורך העתון, שאול לנגנס החרים למעשה את מוסדות הצ"כ, סירב לפרסם בעתון המאוחד ידיעות על בואם של אישים ציוניים כלליים מחוץ לארץ.

הנהלת הצ"כ נפגעה קשה, ניסתה לשכנע את ד"ר רוזמרין לסיים את הנישואים ה"בלתי-מוצלחים בגט. אולם הלחץ לא נשא פרי: רוזמרין העדיף את הפרנסה הבטוחה על השקפותיו הפוליטיות.

בשבוע שעבר שבה בעיית הגט העתונאי והתעוררה. הפעם עורר אותה השדכן, ויקי טור ברנדיס, שפנה אל הפרוגרסיבים, דרש לסלק את לנגנס מתפקיד העורך הראשי של העיתון המאוחד. כדי להמחיש את דרישתו, התקשר ברנדיס עם חבר העד הפועל של מפלגת הצ"כ, ד"ר מנחם דולק, השיג רשיון להוצאת עתון פוליטי בשם נובי דזיניק אילוסטרטיבי — כן-זוג מצויין למחצית העתון של הנריק רוזמרין.

אולם לנגנס לא נבהל מפני האיום: גם הוא השיג כן-זוג נאה למחצית-העתון שלו, הוציא רשיון להדפסת עתון פוליטי חדש בשם סלובו איזדאלסקיה.

היו אלה איומי שוא. השבוע התברר סומית כי שאול לנגנס לא יפטר והצ"כ לא יוצאו עתון פוליטי חדש: התגלה שהסכסוך בין לנגנס וברנדיס לא היה כרוך בכל מחלוקת פוליטית, התנהל על רקע אישי בהחלט.

חקלאות

הזהב הלבן

סם המבורג מקליפורניה היה מצויין ב"מעלות רבות: היו לו מטעי-כותנה גדולים, הבנה בלתי-רגילה בחקלאות, ומרץ רב, אך בראש וראשונה הצטיין המבורג בעקשנותו — באיפתו לעשות את כל הנראה כבלתי-אפשרי.

הבלתי-אפשרי ניצב לפניו במלוא קומתו, בעת ביקורו הראשון בישראל, לפני שנים מספר. כאשר השוהה הוא את אקלימה של ישראל עם האקלים הקליפורני, שאל מדוע אין בארץ מטעי-כותנה, קיבל מפי החקלאים המקומיים תשובה קודרת: נעשו נסיונות רבים לגדל כותנה, אולם הקרקע ה"ישראלית הצמיחה רק שיחים ננסים, חטרי כל ערך מסחרי.

זנים מובחרים. התשובה לא יאשה את המבורג. להיפך, היא הגדילה את מרצו כמלכפליים. הוא סירר ברחבי-הארץ, בחר בפקומות המתאימים ביותר לגידול הזהב הלבן — דם החיים של כל העשיית טקסטיל. אחר חזר לארצות-הברית, שלח משם זני כותנה מובחרים והוראות לחקלאים.

בשבוע שעבר נשאה עקשנותו של המבורג פרי: שורות פועלים נעו לאיטם על פני שדות שטופי-שמש בעמק הירדן, קטפו את הפסקות הצמורות-צמריות מעל שיחי הכותנה, השיגו היאש בינלאומי של קטיפת 50 קילו כותנה ליום.*

היבול הראשון עלה על כל המשוער. הוא נערך באלף טונות לפחות, יספק חלק מן התצרוכת של תעשיית הטקסטיל הישראלית, יתן לחקלאים מרץ להרחיב את שטחי הגידול בשנה הבאה, לחסוך לממשלה מיליוני דולרים במטבע זר.

תחבורה

הסוס והאוכף

הלצה אנגלית ידועה מספרת על חובב-מירור ציטוסים זקן, אשר ידיו שמו אוכף על גבו. כאשר נשאל האיש כיצד נקם באותם ידידים, השיב: "וכי יכולתי לעשות? הגעתי שלישי במירוץ".

לאחרונה נמצאו חברות-האוטובוסים ביש-ראל במצב דומה: משרד-התחבורה הטיל על גבם אוכף חוקי מיוחד במינו — חוק המחייב אותם להגיש בקשות לרשיונות-חוק רשיונות-הקווים אינם דבר חדש: עוד בתקופת המנדט היה לכל אוטובוס רשיון קו.

* זה לא מכבר זכתה פועלת אוזבקית בתואר גיבורת העבודה על שקטפה 45 קילו כותנה ליום.

לקחתם. הממשלה החליטה לשים קץ למצב זה.

מובן מאליו שחברות-האוטובוסים מחו נמ' רצות: הם טענו שהמדינה חונרת לשיטות טרום-אוטובוסיות של ימי-הביניים, שהם עצמם יעלים במידה מספקת כדי לקבוע את מספר האוטובוסים בקויהם שלהם. אולם משרד התחבורה לא זז מעמדו. בשבוע שעבר היה האוכף בשלב אחרון של חגירה: עיבוד הפרטים הטכניים.

חברות-האוטובוסים הוסיפו לבעוט, דרשו זכות העברה ושינוי של רשיונות-הקוים: הם טענו שהאוכף הדוק מדי.

שהתיר לו לנוע אך ורק לאורך קו מסוים. מספר האוטובוסים שנסעו בכל קו היה קבוע בהתאם לצפיפות האוכלוסייה לאורך הדרך.

בתקופת מלחמת-העצמאות גויסו אוטו-בוסים רבים לצבא. כל סדר הקווים הקבועים נהפך על פיו, לא חודש עד היום.

חזרה לימי-הביניים. לדברי מתנגדיהם, שמו חברות-האוטובוסים על התווה ובוהו ששרר בקויהם: הם הטילו את כל-כלי הרכב שלהם לקוים הומיים מתנועה, מילאו את כסיהם כסף, הוניחו את הקוים הצדדיים. יושבי מקומות נידחים נאלצו לח' בות שעות, עד שבא אוטובוס חלוד ומונח

חקירות

מסך עשן

בשבוע שעבר נחקר אחד היבואנים הידועים של ישראל, דוד זילברשטיין, על-ידי המשטרה, בקשר לעובדה מוררה: אף על פי שכמויות עצומות של סחורות יבוא עברו דרך ידיו, נרשמו בחשבונות מסי-ההכנסה שלו רק 2000 ל"י לשנה. השאלה הראשונה גררה אחריה שאלות אחרות: מדוע לא נרשמה החברה של זילברשטיין אצל רושמי החברות — ומדוע לא ניהלה חשבונות של (המשך בעמוד 12)